

РАХУНКОВА ПАЛАТА

вул. М. Коцюбинського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 234-95-65, 234-10-41, факс (044) 226-33-82
E-mail: rp@ac-rada.gov.ua

09.06.2017 № 18-1101

На № _____ від _____

Голові Верховної Ради
України

Парубію А.В.

Щодо результатів аудиту
використання субвенції на
надання пільг та субсидій
на придбання побутового палива

Шановний Андрію Володимировичу!

Рахункова палата розглянула результати аудиту ефективності використання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та житлових субсидій населенню на придбання твердого та рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу.

Спрямування Міністерством фінансів України (головний розпорядник коштів) за координації з Міністерством соціальної політики України у 2015 і 2016 роках та використання місцевими органами виконавчої влади і органами місцевого самоврядування субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та житлових субсидій населенню на придбання твердого та рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу (далі – субвенція) у сумі відповідно 1,1 млрд грн і 2,3 млрд грн забезпечило у цілому реалізацію прав відповідних категорій громадян на отримання ними раз на рік таких пільг і субсидій, встановлених чинним законодавством.

Прийняття Урядом протягом 2015 і 2016 років ряду змін до відповідних нормативних актів, зокрема щодо врахування середньомісячного сукупного доходу сім'ї, встановлення права вибору на отримання пільг або субсидій, дало можливість спростити і оптимізувати порядок та механізм призначення і надання пільг та субсидій, забезпечити спрямування коштів державного бюджету на підтримку найбільш соціально вразливих верств населення.

За рахунок коштів субвенції відповідні пільги у 2015 році отримали **грошовими коштами** 434 тис. громадян, субсидії – 528 тис. домогосподарств, у 2016 році пільги отримали 333 тис. громадян, субсидії – 855 тис. домогосподарств.

Водночас аудитом встановлено непоодинокі факти несвоєчасного прийняття окремими радами (обласними, районними, міськими) рішень щодо розподілу та перерозподілу отриманої субвенції між місцевими бюджетами, тривалого призначення та надання пільг і субсидій окремим громадянам,

внаслідок чого вони не змогли реалізувати протягом бюджетного року законодавчо встановлені права на отримання пільг і субсидій.

Через довготривалу та нормативно не визначену у 2015 і 2016 роках в часі процедуру призначення і виплати пільг та субсидій на придбання твердого та рідкого побутового палива і скрапленого газу окремі громадяни не отримали їх протягом року.

Так, через зволікання управлінням соціального захисту населення Сумської райдержадміністрації із наданням пільг і несвочасне їх фінансування державою не виконані соціальні гарантії щодо надання пільг на придбання твердого палива та скрапленого газу: у 2015 році тільки по одному району – 16 громадянам на загальну суму 25,5 тис. грн, у 2016 році – 31 громадянину на загальну суму 28,1 тис. гривень.

Головною причиною незабезпечення прав окремих громадян на пільги і субсидії протягом 2015, 2016 років є неврахування у повному обсязі Кабінетом Міністрів України, Мінфіном, Мінсоцполітики рекомендацій Рахункової палати за результатами попереднього аудиту в частині необхідності законодавчого визначення термінів призначення і виплати зазначених пільг та субсидій.

Нормативно-правове і організаційне забезпечення надання пільг і призначення субсидій на придбання твердого та рідкого побутового палива і скрапленого газу має ряд неузгодженостей та недоліків і потребує удосконалення для повного та своєчасного забезпечення прав громадян.

Не мають науково-економічного обґрунтування мінімальні норми забезпечення населення твердим паливом для надання пільг та житлових субсидій (відповідно 1 і 2 тонни на домогосподарство на рік) за рахунок субвенції, встановлені постановою Кабінету Міністрів України від 23.04.2012 № 356.

Після прийняття нових законодавчих норм, втрати чинності окремими законодавчими актами, які регулюють надання пільг і субсидій, не внесено змін до низки інших пов'язаних нормативно-правових актів.

Зокрема, існує невідповідність між частиною четвертою та частиною другою ст. 102 Бюджетного кодексу України щодо осіб, які мають право на пільги за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг та житлових субсидій населенню на придбання твердого та рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу відповідно до ст. 48 Гірничого закону України. Не внесено змін до ст. ст. 89 і 102 Бюджетного кодексу щодо виключення з переліку окремих пільгових категорій громадян у зв'язку із втратою чинності з 07.11.2015 Законом України «Про міліцію» та набранням чинності з 15.07.2015 новим Законом України від 14.10.2014 № 1697 «Про прокуратуру».

За інформацією Мінфіну, відповідні проекти нормативно-правових актів щодо внесення змін до законодавства узгоджуються із центральними органами виконавчої влади та найближчим часом будуть надані на розгляд Кабінету Міністрів України.

Протягом 2015 і 2016 років обсяги субвенції суттєво збільшувались, зокрема, через зростання вартості твердого палива та скрапленого газу, збільшення кількості одержувачів субсидії, що потребувало використання додаткових фінансових ресурсів, джерелом яких стали кошти субвенції з надання пільг та житлових субсидій на оплату житлово-комунальних послуг.

Загалом протягом 2015 року затверджений законами про держбюджет обсяг видатків субвенції збільшено Кабінетом Міністрів України з 806,4 млн грн до 1128,4 млн грн (на 40 відс.), протягом 2016 року – з 1205,1 млн грн до 2294,8 млн грн (на 90 відсотків).

При цьому протягом 2015–2016 років спостерігається тенденція до суттєвого скорочення кількості громадян, які отримували пільги, – з 434 тис. осіб станом на 01.01.2015 до 323 тис. осіб станом на 01.01.2017, тобто на 34 відсотки. Кількість домогосподарств, яким призначено субсидії, зросла у цей період на 222 тис., або на 36 відс., а порівняно з 2014 роком вона збільшилась у 3,6 раза.

Перехід отримувачів пільг за особистим вибором до одержання субсидій обумовлений запровадженням надання пільг залежно від рівня доходів, скасуванням пільг у профільних законах і бажанням пільговика отримувати субсидію замість встановленої пільги, оскільки при розрахунку це більш вигідно для отримувачів (мінімальні норми забезпечення населення твердим паливом і скрапленим газом при наданні субсидій удвічі перевищують відповідні мінімальні норми при наданні пільг).

Суттєве скорочення кількості отримувачів пільг і збільшення одержувачів субсидій є позитивною тенденцією, оскільки зростає рівень державної підтримки найбільш соціально вразливих верств населення.

Надсилається в порядку інформування відповідно до статті 37 Закону України «Про Рахункову палату».

З повагою

Т. в. п. Голови

О.С. Яременко